

ตารางที่ 4.17

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกร อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามตำบลที่อาศัย

ตำบล	ตำบล																				F	sig
	ท่าบ่อ		น้ำโมง		กองนาง		โคกคอน		บ้านเค็ด		บ้านจ่อน		บ้านวาน		นาข่า		โพนสา		หนองนาง			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านบริโภคนิยม	3.42	.34	3.42	.31	3.4	.29	3.54	.24	3.38	.29	3.37	.43	3.59	.42	3.51	.20	3.64	.27	3.65	.24	4.32	.00 *
2. ด้านค่านิยมใหม่	3.62	.33	3.64	.22	3.58	.30	3.53	.27	3.59	.32	3.55	.345	3.61	.24	3.57	.29	3.68	.27	3.63	.23	.85	.56
3. ด้านการดูแลของครอบครัว	3.41	.29	3.50	.27	3.24	.32	3.18	.43	3.07	.32	3.36	.26	3.19	.43	2.92	.37	3.20	.49	3.21	.40	8.04	.00 *
4. ด้านการขยับฐานะทางสังคม	3.73	.25	3.75	.24	3.93	.24	3.71	.22	3.84	.17	3.70	.28	3.51	.35	3.39	.32	3.63	.23	3.35	.30	18.9	.00 *
5. ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	3.68	.30	3.70	.26	3.74	.28	3.66	.30	3.73	.27	3.73	.22	3.37	.48	2.88	.40	3.10	.30	2.87	.46	39.9	.00 *
รวม	3.57	.12	3.60	.13	3.58	.12	3.52	.15	3.52	.13	3.54	.12	3.45	.21	3.25	.15	3.45	.137	3.34	.15	19.5	.00 *

จากตารางที่ 4.17 ผลโดยรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้แตกต่างกัน อย่างนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พบความแตกต่าง จึงนำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD. ดังนี้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่า

ตารางที่ 4.18

ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกร อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม ตำบลที่อาศัยอยู่

ตำบล	ตำบล									
	ท่าบ่อ	น้ำโมง	กอนนาง	โลกคอน	บ้านเดื่อ	บ้านถ่อน	บ้านว่าน	นาข่า	โพนสา	หนองนาง
ท่าบ่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
น้ำโมง	.43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กอนนาง	.77	.60	-	-	-	-	-	-	-	-
โลกคอน	.21	.03 *	.11	-	-	-	-	-	-	-
บ้านเดื่อ	.17	.02 *	.07	.93	-	-	-	-	-	-
บ้านถ่อน	.40	.06	.22	.61	.54	-	-	-	-	-
บ้านว่าน	.00 *	.00 *	.00 *	.04 *	.04 *	.01 *	-	-	-	-
นาข่า	.00 *	.00 *	.00 *	.00 *	.00 *	.00 *	.00 *	-	-	-
โพนสา	.03 *	.00 *	.00 *	.06	.07	.02 *	.92	.00 *	-	-
หนองนาง	.00 *	.00 *	.00 *	.00 *	.00 *	.00 *	.00 *	.02 *	.04 *	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกร จำแนกตาม ตำบลที่อาศัยอยู่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรเป็นรายคู่ พบว่า เกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลท่าบ่อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สินแตกต่างกันกับ เกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลบ้านว่าน เกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลท่าบ่อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สินแตกต่างกันกับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลนาข่า เกษตรกร

ที่อาศัยอยู่ตำบลท่าบ่อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สิน แตกต่างกับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลโพนสา เกษตรกรที่อาศัยอยู่ ตำบลท่าบ่อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สินแตกต่างกันกับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลหนองนาง เกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลน้ำโมง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สินแตกต่างกันกับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลโคกคอน ตำบลบ้านเตือ ตำบลบ้านว่าน ตำบลนาข่า ตำบลโพนสา ตำบลหนองนาง เกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลกองนาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สินแตกต่างกันกับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลตำบลบ้านว่าน ตำบลนาข่า ตำบลโพนสา ตำบลหนองนาง เกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบล โคกคอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สิน แตกต่างกับกับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลบ้านว่าน ตำบลนาข่า ตำบลหนองนาง เกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลบ้านเตือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สินแตกต่างกันกับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลตำบลบ้านว่าน ตำบลนาข่า ตำบลหนองนาง เกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลบ้านถ่อน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สินแตกต่างกันกับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลบ้านว่าน ตำบลนาข่า ตำบลโพนสา ตำบลหนองนาง เกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลบ้านว่าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สิน แตกต่างกับกับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบล ตำบลนาข่า ตำบลหนองนาง เกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลโพนสา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สิน แตกต่างกับกับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลหนองนาง นอกนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มีผลต่อภาระหนี้สินไม่แตกต่าง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกร
อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 4.19

ความถี่ของข้อเสนอแนะ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้สินของเกษตรกร อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	จำนวนความถี่
1. ไม่ควรสร้างบ้านใหญ่โตเกินความจำเป็น	68
2. คนในครอบครัวไม่ควรดื่มเหล้า	43
3. คนในครอบครัวไม่ควรเล่นการพนัน	32
4. ไม่ควรบริโภคสินค้ามีราคาแพง เกินฐานะ	29
5. ไม่ควรแข่งขันซื้อรถยนต์ โดยไม่มีความจำเป็นต้องใช้	25
6. ควรมีการจดบันทึก จัดทำบัญชี รายรับรายจ่าย	24
7. ไม่ควรจัดงานเลี้ยงเพื่อเอาหน้ามากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ	19
8. ควรมีการออมเงินในครอบครัว	15
9. ไม่ควรให้บุตรเรียนสถาบันที่มีชื่อเสียงมากกว่าคุณภาพ	12
รวม	267

จากตารางที่ 4.19 พบว่า เกษตรกรอำเภอท่าบ่อ มีข้อเสนอแนะดังนี้ ไม่ควรสร้างบ้านใหญ่โตเกินความจำเป็น (จำนวน 68) คนในครอบครัวไม่ควรดื่มเหล้า (จำนวน 43) คนในครอบครัว ไม่ควรเล่นการพนัน(จำนวน 32) ไม่ควรบริโภคสินค้ามีราคาแพงเกินฐานะ(จำนวน 29) ไม่ควรแข่งขันซื้อรถยนต์ โดยไม่มีความจำเป็นต้องใช้ (จำนวน 25) ควรมีการจดบันทึก จัดทำบัญชี รายรับรายจ่าย (จำนวน 24) ไม่ควรจัดงานเลี้ยง เพื่อเอาหน้ามากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ (จำนวน 19) ควรมีการออมเงินในครอบครัว (จำนวน 15) และไม่ควรให้บุตรเรียนสถาบันที่มีชื่อเสียงมากกว่าคุณภาพ (จำนวน 12)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

5.1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อจำแนกเป็นด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก มี 2 ด้าน คือ ด้านการขยับฐานะทางสังคม ($\bar{X} = 3.65$) และ ด้านค่านิยมใหม่ ($\bar{X} = 3.61$) ส่วนด้านที่อยู่ในระดับปานกลางมี 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านบริโภคนิยม ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมา ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 3.46$) และด้านการดูแลของครอบครัว ($\bar{X} = 3.24$)

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม เพศ โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อแตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม อายุ โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามการศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สิน ของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม ตำบลที่อาศัยอยู่ ต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สิน ของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.6 เกษตรกรอำเภอท่าบ่อ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ไม่ควรสร้างบ้านใหญ่โตเกิน ความจำเป็น (จำนวน 68 คน) คนในครอบครัวไม่ควรดื่มเหล้า (จำนวน 43 คน) คนในครอบครัวไม่ควรเล่นการพนัน (จำนวน 32 คน) ไม่ควรบริโภคสินค้ามีราคาแพงเกินฐานะ (จำนวน 29 คน) ไม่ควรแข่งขันซื้อรถยนต์ โดยไม่มีความจำเป็นต้องใช้ (จำนวน 25 คน) ควรมีการจัดบันทึก จัดทำบัญชี รายรับรายจ่าย (จำนวน 24 คน) ไม่ควรจัดงานเลี้ยงเพื่อเอาหน้ามากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ (จำนวน 19 คน) ควรมีการออมเงินในครอบครัว (จำนวน 15 คน) และไม่ควรให้บุตรเรียนสถาบันที่มีชื่อเสียงมากกว่าคุณภาพ (จำนวน 12 คน)

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองคาย อภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 สมมติฐานที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกร อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเกิดจากเกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในการทำเกษตรมากขึ้น เรียนรู้การออมเงินในครัวเรือน ไม่นิยมสินค้าราคาแพงเกินความจำเป็น ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ศูนย์วิจัย และข้อมูลท้องถิ่นทางธุรกิจ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาศาสนา เศรษฐกิจสังคม และภาวะหนี้สินครัวเรือน ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรดอนขุนห้วย จำกัดในพื้นที่โครงการจัดสรรที่ดินตามพระราชประสงค์ ดอนขุนห้วย จังหวัดเพชรบูรณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาศาสนา เศรษฐกิจสังคม ภาวะหนี้สินของครัวเรือน เพื่อสำรวจปัญหาในการประกอบอาชีพ เพื่อหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะการเป็นหนี้สิน เพื่อหารูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสม เพื่อสร้างขั้นตอนการส่งเสริมอาชีพ ตลอดจนเพื่อรวบรวมปัญหาเรื่องน้ำ การคมนาคมของสมาชิกสหกรณ์ในพื้นที่โครงการจัดสรรที่ดินตามพระราชประสงค์ ดอนขุนห้วย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสมาชิกสหกรณ์ดอนขุนห้วย จำกัด รวม 219 ราย ใช้วิธีการสัมภาษณ์สมาชิก และตัวแทนสมาชิกทุกครัวเรือน แต่มีผู้มาให้ สัมภาษณ์ 207 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.5

พบสรุปได้ ดังนี้ 1) สถานภาพเศรษฐกิจ สังคม และภาวะหนี้สิน ของสมาชิกสหกรณ์ โดยภาพรวม มีฐานะความเป็นอยู่พออยู่พอกินตามอัตรภาพ 2) ปัญหาในการประกอบอาชีพของสมาชิก คือ ขาดแคลนน้ำ ในการประกอบอาชีพ 3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะหนี้สิน เป็นหนี้ จะเห็นได้ว่าภาวะหนี้สินจะเป็นหนี้จะผูกพัน ตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน แรงงานในครัวเรือน อาชีพหลัก อาชีพรอง บ้านอยู่อาศัย ยานพาหนะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า 4) รูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสม ความเป็นไปได้ในขณะนี้ควรส่งเสริม อาชีพเลี้ยงสัตว์ หัตถกรรม การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ และช่างไฟฟ้า 5) การสร้างขั้นตอนสำหรับการส่งเสริมอาชีพ ควรใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมและให้มีการจัดตั้ง กลุ่มแบบสหกรณ์ 6) ปัญหาเรื่อง ระบบชลประทานมีปัญหามากที่สุด ด้านการคมนาคมไม่ค่อยมีปัญหา ผลการวิจัยสอดคล้องกับ วิทยา เกียรติพันธ์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาหนี้สินเกษตรกรในชนบท พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรมีระดับหนี้สินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เช่น การทำเกษตรกรรมผสมผสาน การเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน การเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน และการเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ส่วนปัจจัยช่วยลดหนี้สินเกษตรกร เช่น การเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ และเข้าร่วมโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ปัจจัยที่บั่นทอน ความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร เช่น ค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร (รวมถึง ค่าใช้จ่ายการศึกษา) การเข้าร่วมโครงการสินเชื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อมตลอดจนการเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สินภาคประชาชน ปัจจัยที่เอื้อต่อการชำระหนี้สินจริงของเกษตรกร ได้แก่ รายได้การเกษตร ทัศนคติของเกษตรกรต่อการเป็นหนี้ ทัศนคติของ เกษตรกรต่อการชำระหนี้และการเข้าร่วมโครงการบัญชีครัวเรือน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการชำระหนี้จริง เช่น จำนวนหนี้สิน และ ค่าใช้จ่ายการเกษตร สำหรับปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ได้แก่ จำนวนเงินออม และรายได้ การเกษตร ผลการวิจัยสอดคล้องกับ อนิรุช พิพัฒน์ประภา (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของเกษตรกรในจังหวัด นครราชสีมา มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเกษตรจังหวัด นครราชสีมา จำนวน 400 คน จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การออมของเกษตรกร มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านนโยบายทางการเมือง ซึ่งเป็นเป็นผลมาจากนโยบายการประกันราคาพืชผลทางการเกษตร รองลงมาการขาดเงินจากรัฐบาลที่มีความล่าช้า รองลงมา คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางสังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ราคาสินค้า ที่ต้องใช้ในการดำรงชีวิตสูงขึ้น ปัจจัยด้านความสามารถในการปรับตัว ซึ่งเกิดจากภาวะหนี้เปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศอย่างเฉียบพลันทำให้ไม่สามารถปรับตัว เพื่อรับสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที และ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเกษตรกรขาดการวางแผนการใช้จ่ายส่วนหนึ่งเป็นผลจากการขาดความรู้ ที่ถูกต้องในการวางแผนทางการเงินที่เป็นระบบตามลำดับ อีกทั้งต้องการได้รับการสนับสนุนและ

ส่งเสริมจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาคาความยากจนของเกษตรกร ในจังหวัดนครราชสีมาให้ลดลง

5.2.2 สมมติฐานที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกร อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม เพศ ต่างกัน ส่งผลต่อภาระหนี้สิน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกร จำแนกตาม เพศ โดยรวมมีผลต่อภาระหนี้สินแตกต่างกัน ซึ่งเป็นตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเกิดจากเกษตรกรหญิงชายมีความคิดเห็นต่างกัน ส่วนใหญ่ เกษตรกรหญิงมีการเก็บออมเงิน จัดทำบัญชีครัวเรือนแบ่งกินแบ่งใช้ มีความละเอียดมากกว่าเกษตรกรชาย งานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญญา หัสรังค์ (2553) งานวิจัยเรื่อง การทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกเครือข่ายเกษตร อินทรีย์ จังหวัดจันทบุรี พบว่า 1) สมาชิกเครือข่ายเกษตรอินทรีย์จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีประสบการณ์ในการทำเกษตรเคมี 10 ปีขึ้นไป และเคยได้รับอันตรายจากสารเคมีมากที่สุด เหตุผลที่เปลี่ยนมาใช้เกษตรอินทรีย์เนื่องจากได้รับผลกระทบในหลาย ๆ เรื่องทั้งต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ปัญหาสุขภาพของเกษตรกรและปัญหาอันตรายจากสารพิษตกค้างที่เกิดจากผลผลิตที่ได้จากเกษตรเคมี ฐาน ทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า สิ่งแวดล้อมถูกทำลาย 2) การทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวเศรษฐกิจ พอเพียง พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ทั่วไปในการทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในเรื่องของแนวคิด หลักการเทคนิค ข้อดี ข้อเสีย สมาชิกประยุกต์ใช้การทำเกษตรอินทรีย์ ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการพึ่งตนเองเป็นส่วนใหญ่ ภูมิปัญญาชาวบ้าน ใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีคุณลักษณะสำคัญของการทำเกษตรอินทรีย์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการพึ่งตนเอง ลดต้นทุนการเกษตร และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ หากราคาผลผลิตตกต่ำ โดยมีความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ และไม่ผลิตผลผลิตที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค สมาชิกมีความเชื่อมั่นว่าการทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงว่าสามารถทำได้จริง

5.2.3 สมมติฐานที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกร อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม อายุ มีผลต่อภาระหนี้สินต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรจำแนกตาม อายุ โดยรวมมีผลต่อภาระหนี้สินไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเกิดจากเกษตรกรถึงแม้จะมีอายุต่างกัน แต่บางคนยังติดการบริโภค นิยม เช่น ต้องการสร้างบ้านใหญ่โต เพื่อโอ้อวด ต้องการมีรถไว้ประดับบารมี งานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนิรุช พิพัฒน์ประภา (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของเกษตรกร ในจังหวัดนครราชสีมา มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเกษตร จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของเกษตรกรมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านนโยบายทางการเมือง ซึ่งเป็นเป็นผลมาจากนโยบายการประกันราคาพืชผล

ทางการเกษตร รองลงมาการชดเชยเงิน จากรัฐบาลที่มีความล่าช้า คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางสังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ราคาสินค้า ที่ต้องใช้ในการดำรงชีวิตสูงขึ้น ปัจจัยด้านความสามารถในการปรับตัว ซึ่งเกิดจากภาวะการเปลี่ยนแปลง ของสภาพอากาศอย่างเฉียบพลันทำให้ไม่สามารถปรับตัว เพื่อรับสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที และ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเกษตรกรขาดการวางแผนการใช้จ่ายส่วนหนึ่งเป็นผลจากการขาดความรู้ ที่ถูกต้องในการวางแผนทางการเงินที่เป็นระบบตามลำดับ อีกทั้งต้องการได้รับการสนับสนุนและ ส่งเสริมจาก ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกร ในจังหวัดนครราชสีมาให้ลดลง

5.2.4 สมมุติฐานที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกร อำเภอ ท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม การศึกษา มีผลต่อภาระหนี้สินต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกร จำแนกตาม การศึกษา โดยรวมมีผลต่อภาระหนี้สิน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่เกษตรกรมีการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ต่างมีความคิด หลายมุมมองบางคนที่มีความรู้มากขึ้น ก็ต้องการมีการที่ใหญ่โต มีอัตราค่าแพง เพื่อเพิ่มฐานะทางสังคม งานวิจัยสอดคล้องกับงานของ รุ่งนภา จิตต์รัก (2551) งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตร อินทรีย์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ ระหว่าง 20 - 29 ปี สถานภาพโสด อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน การศึกษาในระดับปริญญาตรี มีรายได้ / เดือน 10,001 - 20,000 บาท และมีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 3 - 5 คน มีการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ยี่ห้อ (Healthy Mate) มากที่สุด รองลงมา คือ ยี่ห้อกรีนเนต โดยซื้อที่ร้านเลมอนฟาร์ม เหตุผลในการซื้อ เพราะปลอดภัยต่อสุขภาพ เลือกรายี่ห้อ เพราะหาซื้อได้ง่ายโดยเลือกซื้อที่ร้านเลมอนฟาร์ม เหตุผลในการซื้อเพราะปลอดภัยต่อสุขภาพ เลือกรายี่ห้อ เพราะหาซื้อได้ง่าย โดยเลือกซื้อสินค้าประเภทข้าว ได้รับอิทธิพลจากตนเอง มีความถี่ในการซื้อ จำนวน 1 - 2 ครั้ง / เดือน อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ในด้านผลิตภัณฑ์ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ย / เดือนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ ในด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และ เพศ อายุ อาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตร อินทรีย์ในด้านส่งเสริมการขาย

5.2.5 สมมุติฐานที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอ ท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม ตำบลที่อยู่อาศัย มีผลต่อภาระหนี้สินต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกร จำแนกตาม ตำบลที่อยู่อาศัย โดยรวมมีผลต่อภาระหนี้สิน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเกิดจากเกษตรกรที่อาศัยอยู่ตำบลต่างกันแต่มีผลต่อภาระหนี้สิน เพราะถึงแม้จะต่างตำบลแต่มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน มีความต้องการเหมือนกัน เช่น ต้องการมีบ้าน

ใหญ่โต แข่งขันกันซื้อรถเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่มีเงินสดซื้อจำเป็นต้องคาวน ทำให้เกิดมีดอกเบีย ผลการวิจัยสอดคล้องกับ เกตุมณี คำพรเงิน (2555) งานวิจัยเรื่อง การจัดการการผลิต และการตลาด เกษตรอินทรีย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาสวนร่วมสมัย อำเภอแก่งหางแมว จังหวัด จันทบุรี พบว่า สวนร่วมสมัยมีพื้นที่ 52 ไร่ ระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ผสมผสาน เน้นกิจกรรม การเกี่ยวคู่กันภายในพื้นที่ โดยยึดแนวทางตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการการผลิต ประกอบด้วย การวางแผนการผลิตใช้หลักการวิเคราะห์ (SWOT) การจัดองค์กรยึดตามความรู้ความสามารถการผลิต แบ่งตามสภาพพื้นที่ได้ 4 ลักษณะ คือ 1) เกษตรอินทรีย์ผสมผสานภายในบริเวณบ้าน 2) เกษตรอินทรีย์ ในที่ลุ่ม 3) เกษตรอินทรีย์ในที่ดอน 4) เกษตรอินทรีย์ในที่สูงมีระบบการควบคุมภายในฟาร์มการจัดการ การการตลาด มีการวิเคราะห์ การตลาดภายใต้วิธีการ (STP Analysis) 3 ประเด็นหลัก คือ 1) การแบ่ง ส่วนตลาด 2 กลุ่ม คือ ลูกค้า ทั่วไป และลูกค้าสีเขียว 2) กำหนดตลาดเป้าหมาย เป็นตลาดที่รักสุขภาพ 3) กำหนด ตำแหน่ง ผลิตภัณฑ์ สินค้าดีมีคุณภาพ ราคาที่เหมาะสม ส่งเสริมชุมชนและแบ่งปันความรู้ จากนั้นกำหนดกลยุทธ์ ส่วนประสมทางการตลาด สำหรับปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน องค์กร ได้แก่ ตัว เกษตรกร ทรัพยากรกายภาพเหมาะสม การตลาดที่ดี ความยั่งยืน และด้านการประกอบ อาชีพ ปัจจัย ภายนอกองค์กร ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ และภาคเอกชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ที่ตั้งมีความเหมาะสม กลุ่มองค์กรเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ กระแสการตื่นตัว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และการรักษาสุขภาพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

มีข้อเสนอแนะ ที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหา และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

5.3.1.1 ด้านบริโภคนิยม คือ ไม่ควรใช้โทรศัพท์หลายเครื่อง และแพงเกินความจำเป็น ไม่ควรให้บุตรเรียนสถาบันที่มีชื่อเสียงมากกว่าคุณภาพ ไม่ควรแข่งขันซื้อรถยนต์โดยไม่มีความจำเป็นต้องใช้ และไม่ควรรสร้างบ้านใหญ่โตเกินความจำเป็น ควรส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ครัวเรือนทั้ง ด้านการใช้จ่าย และการออม รวมทั้งต่อต้านบริ โภคนิยม และวัตถุนิยม เนื่องจากครัวเรือนส่วนใหญ่ ก่อหนี้ เพื่อการอุปโภคบริโภค หากครัวเรือนมีวินัยในการใช้จ่าย ลดการบริโภค และลดการใช้จ่าย ที่ฟุ่มเฟือยจะทำให้รายจ่าย เพื่อการอุปโภคบริโภคลดลง ในขณะที่เดียวกันการส่งเสริมวินัยการออม แก่ครัวเรือนให้มีระดับการออมที่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน จะทำให้ลดการพึ่งพาแหล่งเงินกู้ จากทั้งภายใน และนอกระบบได้

5.3.1.2 ด้านค่านิยมใหม่ คือ ไม่ควรจัดงานเลี้ยง เพื่อเอาหน้ามากกว่าประโยชน์ ไม่ควรใช้เครื่องจักรแทนคน และควรมีการพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่

5.3.1.3 ด้านลักษณะการดูแลของครอบครัว คือ ควรมีการดูแลเรื่องสุขภาพให้บุคคลในครอบครัว ควรมีการออมเงินในครอบครัว และควรมีการจดบันทึก จัดทำบัญชี รายรับรายจ่าย เพื่อวิเคราะห์ผลกำไร ขาดทุน ที่แท้จริง ควรส่งเสริมให้ครัวเรือนมีแหล่งรายได้หลากหลาย เพื่อลดความเสี่ยง จากการพึ่งพารายได้แหล่งเดียว ส่งเสริมให้ครัวเรือนมีแนวคิดสร้างรายได้จากหลายทาง ไม่ว่าจะปลูกพืชหลากหลายชนิดบนพื้นที่เดียวกัน เพื่อลดความเสี่ยงจากราคาสินค้าเกษตรที่ผันผวนไปตามราคาตลาดโลก ซึ่งจะทำให้ครัวเรือนมีรายได้ที่มั่นคงเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัวและการชำระหนี้ในอนาคต

5.3.1.4 ด้านการยกฐานะทางสังคม คือ ควรมีการส่งเสริมให้ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพ ควรได้รับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ควรลดการแข่งขันกันซื้อสินค้าที่มีราคาแพง

5.3.1.5 จากครอบครัว และควรมีการรวมตัวกันเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ เพื่อลดพ่อค้าคนกลาง มีการรวมกลุ่ม เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์

5.3.1.6 ควรมีการส่งเสริม และถ่ายทอดแนวคิดครัวเรือนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารหนี้ ควรส่งเสริมให้มีครัวเรือนต้นแบบเพิ่มขึ้นในชุมชน พร้อมเผยแพร่แนวคิด และวิธีการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนที่ประสบผลสำเร็จแก่ครัวเรือนอื่น เพื่อเป็นต้นแบบและสร้างแรงบันดาลใจในการแก้ไขปัญหาหนี้

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ควรวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกร ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และด้านการดูแลของครอบครัวในครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2540). *แผนพัฒนาส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. 2540 - 2544*. กรุงเทพฯ ฯ :
- กรมส่งเสริมการเกษตร.
- กรมพล ทอชมรมชาติ. (2520). *สังคมไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ ฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- กิตติ สมสนั่น. (2558). *ตัวแบบพยากรณ์ ภาวะหนี้สินของกำลังพลนายทหารชั้นประทวน : ศึกษากรณี กองพันทหารสื่อสาร ที่ 101 กรมทหารสื่อสาร ที่ 1 ค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกื้อ วงศ์บุญสิน. (2547). *6 ปีทองสุดท้ายของโอกาสการแข่งขันทางเศรษฐกิจ : ผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร*. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ขัตติยา วรรณสุต. (2546). *การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน คนด้อยโอกาส และกลุ่มนอกกำลังแรงงาน*. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน และคนด้อยโอกาสในสังคมไทย.
- ขุฑรากรแก้ววัฏจักรความจน. (2552, 15 มิถุนายน). *สังคิตผ่าตัดกองทุนฟื้นฟูสงวนหนี้เกษตรกร*. *ไทยรัฐ*, น. 15 - 16.
- โครงการสหวิชาบัณฑิตศึกษาศาสนาพัฒนาสังคม. (2549). *การศึกษาเรื่อง ภาวะความยากจนของครัวเรือนเกษตรกร*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จำรอง เงินดี. (2534). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จำเรียง ภาวิจิตร. (2536). *สาขารณมิติ เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 เล่ม 2*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- จิระ บุรีคำ. *ความยากจนของครัวเรือนเกษตรกรในภาคเหนือตอนบน*. *วารสารเศรษฐศาสตร์ ลานนา*, 3 (1), 23 - 24.
- ชูสิน สีสพัทธ์กุล. (2548). *สภาพและสาเหตุความยากจนของผู้มาจดทะเบียนคนจนกรณีศึกษาดำบลสารภี อำเภอสารภีจังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ญาติา ประภาพันท์. (2549). *ความยากจน ทนมนุษย์กับนักเศรษฐศาสตร์*. *วารสารรามคำแหง*, 24 (3), 23 - 25.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2546). *บทสังเคราะห์ภาพรวมการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน และคนด้อยโอกาสกลุ่มเกษตรกร*. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน และคนด้อยโอกาสในสังคมไทย (สกว.).

- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2544). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน และคนด้อยโอกาสในสังคมไทย. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงอุมา โสภ.(2551). ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักทะเบียน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนินท์ เกียรนวนนท์. (2552, 25 กุมภาพันธ์). การพัฒนาเกษตรกรรมไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ยกระดับรายได้เกษตรกร. มติชนรายวัน, น. 8 - 9.
- ธรณิศวรร จิตขวัณ. (2542). ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพพร จันทรนำชู. (2544). หาบเร่แผงลอย : การกลายเป็นอื่นในกระบวนการผลิตพื้นที่เมือง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพมาศ ชีระเวทิน. (2549). จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชญา คุปติยานุวัฒน์. (2553). ดัชนีวัดผลการทำงาน กรณีศึกษา การปีโตรเลียมแห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นฤมล นิราทร. (2552). การย้ายถิ่นของแรงงานในอาเซียน : กรณีแรงงานไร้ฝีมือในประเทศไทย. สืบค้นจาก. <http://www.polsci.tu.ac.th/fileupload/39/53.pdf>.
- นุกูล ตรีเจริญ. (2558). ภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวนสังกัดกองบัญชาการกองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน. งานวิจัยวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม จิตต่อนันต์. (2536). ส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- บุญลือ วันทายนต์. (2543) สังคมวิทยาศาสนา. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปฐม ทันใจ. (2539). ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรกรณีลูกหนี้ค้างชำระของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สามแม่ร้อย จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประยงค์ อัดจักร. (2553). การเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการจัดการหนี้ของเกษตรกร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประเวศ วะสี. (2543). นโยบายเพื่อคนจนในคลังสมองคนจน. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- ปัญญาพล หิรัญรัมย์. (2553). การส่งเสริมการเกษตร โดยการวิจัยระบบการทำฟาร์ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ปัญญา หิรัญศรี. (2535). *ความรู้พื้นฐานการส่งเสริมการเกษตร*. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทสารมวลชน จำกัด. ประกาศ ปับตบแต่ง. (2544). *การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน และคนด้อยโอกาสกลุ่มเกษตรกร*. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน และคนด้อยโอกาสในสังคมไทย (สกว.).
- พนารัตน์ พ่วงบุญปลูก. (2542). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิชชากร แจ่มศรี (2550). *ภาระหนี้สินและการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู นนทบุรี จำกัด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- เพ็ญญา หัสรังค์. (2553). *การทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกเครือข่ายเกษตรอินทรีย์จังหวัดจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ขนิษฐา วนะสุข. (2557). *หนี้ครัวเรือนกับเศรษฐกิจภาคใต้*. ส่วนเศรษฐกิจภาค : สำนักงานภาคใต้.
- มิ่งสรรพ ขาวสอาด. (2544). *นโยบายเศรษฐกิจศาสตร์มหภาคกับความยากจนในประเทศไทยการสำรวจสถานะความรู้ของคนไทย*. *วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์*, 13 (5), 15 - 22.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2532). *ปทานุกรมสังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.
- รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์. (2551). *การพัฒนารูปแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิทย์ เจริญเลิศ และนภาพร อติวานิชยพงศ์. (2546). *การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาส กลุ่มแรงงานในภาคอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน และคนด้อยโอกาสในสังคมไทย (สกว.).
- วรศ อุปปาดิ. (2535). *เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันชัย มีชาติ. (2556). *พฤติกรรมกรรมการบริหารองค์การสาธารณะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร อวະกุล. (2535). *หลักการส่งเสริมการเกษตร*. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ไสว บุญมา. (2550). *คณิตศาสตร์กับเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ ฯ : พิทักษ์การพิมพ์.
- วิทยา เจียรพันธุ์. (2550). *ปัญหาหนี้สินเกษตรกรในชนบทไทย*. กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2545). *การพัฒนาตัวแบบการชีวิตความยากจนเชิงโครงสร้าง*. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สมบูรณ์ ศิริประชัย, นิธินันท์ วิสเวศวร และศุภชัย ศรีสุชาติ. (2547). นโยบายเศรษฐศาสตร์มหภาคกับความยากจนในประเทศไทย : การสำรวจสถานะความรู้. *วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์*, 22 (3), 13 - 16.
- สรรพค์เบญจศรี. (2553). การประเมินองค์ประกอบผลผลิตและความพึงพอใจต่อการบริโภคถั่วฝักยาวและถั่วพุ่มภายใต้เกษตรกรอินทรีย์ในจังหวัดพัทลุง. *วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 21 (1), 10 - 12.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554)*. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำรวม จงเจริญ. (2554). *โครงการพัฒนากลไกการบูรณาการงานพัฒนาสังคม*. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุจิตรา ธานันท์. (2552). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- โสภณ รัตนกร. (2551). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.
- อนิรุช พิพัฒน์ประภา. (2554). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา. สัมมนา และเสนอผลงานทางวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 3. วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- เอกชัย โอเจริญ และธวัชพันธ์ พานิชโยทัย. (2540). *พัฒนาการระบบส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร.
- Axinn, G.H. (1988). *Guide on Alternative Extension Approach's*. Rome : F.A.O.
- Best, J.W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed). New Jersey : Prentice Hall Inc.
- Flores, G. Thomas, Bueno, B. Pedro & Lapastora D. Rafael. (1983). *Handbook for Extension Work*. Laguna : Philippines. SEARCA.
- Foster, Charles R.F., & Richard, C. (1952). *Psychology of life adjustment*. Chicago : America Technical.
- Fled, M.P. Man. (1971). *Psychology in the industrial environment*. London : Butterworth and Co.
- Hurlock, E. (1995). *Adolescent development*. New York : McGraw - Hill.
- Isaak, A.C. (1981). *Scope and Methods of political Science : An Introduction it the Methodology of political Inquiry*. (3rd ed). Illinoi : Dorsey.
- Maslow, Abraham Harold. (1970). *Motivation and Personality*. New York : Harper & Row.

- Oakley, P.C. & Garforth. (1985). *Guide to Extension Training*. Rome : F.A.O., UN.
- Oskamp, S. (1977). *Attitudes and Opinions*. New Jersey : Prentice - Hall.
- Remmer, H.H. (1954). *Introduction to Opinion and Attitude*. New York : Harper.
- Robson & William A. (1953). *Local Government in Encyclopedia of Social Science*. New York : Macmillan.
- Taro, Yamane. (1973). *Statistic an Introductory Analysis*. (3rded). New York : Harper & Row.
- Vroom, V.H. (1964). *Work and Motivation*. New York : John Wiley.
- Webster's New Twentieth. (1968). *Country Dictionary*. New York : World Publishing Company.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง : ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. คำตอบทุกคำตอบ ข้อมูลทุกอย่างในแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยถือเป็นความลับ

3. ขอความกรุณาให้ตอบคำถามทุกข้อ

4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ได้แก่

2.1 บริโภคนิยม

2.2 ค่านิยมใหม่

2.3 ลักษณะของครอบครัว

2.4 การยกฐานะทางสังคม

2.5 กลุ่มเพื่อน

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวศิริินภา โภคาพานิชย์

นักศึกษาปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านเพียงข้อเดียว และเติมคำในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

() หญิง () ชาย

2. อายุ

() 18 - 25 ปี () 26 - 35 ปี

() 36 - 45 ปี () 46 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา

() ปวช./ปวส. () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

4. ตำบลที่อาศัยอยู่

() ตำบลท่าบ่อ

() ตำบลกองนาง

() ตำบลน้ำโมง

() ตำบลโคกคอน

() ตำบลบ้านเคื่อ

() ตำบลบ้านถ่อน

() ตำบลบ้านวาน

() ตำบลนาข่า

() ตำบลโพนสา

() ตำบลหนองนาง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บริโภคนิยม						
1	มีโทรศัพท์หลายเครื่อง และแพงเกินความจำเป็น					
2	บริโภคสินค้ามีราคาแพง					
3	ให้บุตรเรียนสถาบันที่มีชื่อเสียงมากกว่าคุณภาพ					
4	แข่งขันซื้อรถยนต์ โดยไม่มีความจำเป็นต้องใช้					
5	สร้างบ้านใหญ่โตเกินความจำเป็น					
6	จัดงานเลี้ยงแบบยิ่งใหญ่เกินฐานะ					
7	ชื่อของใช้เน้นยี่ห้อมากกว่าคุณภาพ					
8	ขาดความรู้ ความเข้าใจ ชอบเชื่อตามโฆษณา					
ค่านิยมใหม่						
1	ใช้ของที่มียี่ห้อดังมากกว่าคุณภาพ					
2	การใช้เครื่องจักรแทนคน					
3	สนับสนุนให้ลูกหลานเข้าไปทำงานในเมืองกรุง					
4	แข่งขันกันสร้างบ้านใหญ่โต					
5	นิยมทำเกษตรเพื่อการค้าขาย					
6	นิยมใช้สารเคมีมากกว่าเกษตรอินทรีย์					
7	จัดงานเลี้ยง เพื่อเอาหน้ามากกว่าประโยชน์ในครอบครัว					

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	มีการพัฒนาการบริหารจัดการดูแล การเกษตรสมัยใหม่					
ลักษณะการดูแลของครอบครัว						
1	ขาดการออมเงินในครอบครัว					
2	มีการจดบันทึก จัดทำบัญชี รายรับ รายจ่าย เพื่อวิเคราะห์ผลกำไร ขาดทุน ที่แท้จริง					
3	การมีทรัพย์สิน และที่ดินในการทำ กินน้อย					
4	ผู้นำครอบครัวชอบดื่มเหล้า					
5	ผู้นำครอบครัวชอบเล่นการพนัน					
6	มีการทะเลาะวิวาทครอบครัว ที่มีขนาดใหญ่					
7	มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์					
8	ผู้นำครอบครัวมีปัญหาสุขภาพ					
การยกฐานะทางสังคม						
1	การซื้อของใช้ให้เหมือนกับคนอื่น					
2	แข่งขันกันซื้อสินค้าที่มีราคาแพง					
3	มีความรู้ที่จะเพิ่มมูลค่าลงไป ในสินค้าที่ครอบครัวผลิตขึ้น					
4	มีการจัดการค่าใช้จ่ายในครัวเรือน					
5	มีเงินทุนน้อย ต้องกู้ยืมเงินมาลงทุน ทำให้ผลที่ได้ ไม่คุ้มกับดอกเบี้ย ที่ต้องเสีย					
6	ผลิตเป็นแต่ขายไม่เป็น ขาดความรู้ ด้านการตลาด					

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7	การมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพน้อย เนื่องจากการขาดโอกาสในการศึกษา และพัฒนา ทักษะต่าง ๆ					
8	ขาดแรงงาน ต้องซื้ออุปกรณ์เงินผ่อน เช่น รถไถ รถเกี่ยวข้าว และคานา					
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน						
1	ขาดความสามัคคีกันทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน					
2	ขาดการรวมกลุ่ม เพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้า คนกลาง					
3	มีการรวมกลุ่ม เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์					
4	มีความรู้ ความเข้าใจในการเกษตร ถูกชักจูงง่าย					
5	มีการรวมกลุ่มจัดซื้อสารเคมี ปุ๋ยเคมี และยามาแมลง					
6	มีการรวมตัวกันเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ เพื่อลดพ่อค้าคนกลาง					
7	รัฐบาล ควรสนับสนุนส่งเสริมให้สหกรณ์สามารถจัดจำหน่ายส่งออกได้ด้วยตนเอง					
8	เน้นการเกษตรแบบเดียวกัน ทำให้ผลผลิตมีมาก					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของเกษตรกรอำเภอท่าบ่อ
จังหวัดหนองคาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวศิริินภา โกลาพานิชย์
วันเกิด	วันที่ 15 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	เลขที่ 104 / 1 หมู่ที่ 6 ตำบล โพนสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 104 / 1 หมู่ที่ 6 ตำบล โพนสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดหนองคาย
ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานธุรการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2553	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
พ.ศ. 2560	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม